

Du levende

Ikke håbløs Af Jes Nysten

Mange film er det ikke blevet til for Roy Andersson gennem en ellers langstrakt karriere. Det skyldes sikkert hans helt særlige stil og temavalg: Ingen af delene er kommercielt salgbare. Stil og tema blev for alvor forfinet med den fantastiske kortfilm "Dejlig er jorden" fra 1991 (som denne anmelder har forsøgt at promovere gennem årene!), og den blev fulgt op af spillefilmen "Sange fra 2. sal" fra 2000 (lidt en skuffelse i sammenligning med "Dejlig er jorden"), men nu kan vi til gengæld til fulde glæde os over "Du levende", der har hentet sin titel fra Goethes Romerske Elegier: "Glæd dig derfor, du levende, i de lystige stæder, inden din flygtende fod vædes af den gyselige Lethe" (navnet på Glemselens flod). En opfordring til - trods alle odds - at leve dette liv så godt det er muligt, for alternativet er kun værre!

Filmen er som nævnt holdt i den kendte Andersson-stil: de næsten klaustrofobiske tableauer, der er holdt i triste gråtonede billeder med ganske få kamerabevægelser og megen sparsom dialog: Temaet er de banale og grå hverdagssvenskere, der fanges i al deres absurde tragikomiske almindelighed. Grunden til, at "Sange fra 2. sal" skuffede, skyldtes, at den kalejdoskopiske fortælle-måde blev for diffus, og den forsonende humor forsvandt i et næsten kulsort hul.

I "Du levende" er vi tilbage i en mere stram og fokuseret fortælle-måde med megen varme, sådan som vi kender det fra "Dejlig er jorden". De forskellige tableauer er bundet tættere sammen og bl.a. både svingende Dixieland-musik og svulstige Frelser-sange lægger en herlig klangbund under det umiddelbart traurige og bibringer filmen et opløftende skær af håb om mulige veje ud af moradset.

Midt i de absurde hverdagssituationer, som personerne fanges i, dukker drømmene op som alternativer. Men det er svært helt at vide, om drømmene varsler håb og nye muligheder, eller de varsler mareridt og dødelige trusler. På den ene side drømmer en mand på cafe om et vidunderligt øjeblik, hvor han kunne flyve og opleve verden som en fri fugl, og en ung pige drømmer om et prinsessebryllup med sangeren fra hendes yndlingsband. Til gengæld har en tilfældig mand i en lang bilkø haft et mareridt om at han blev dømt til den elektriske stol, fordi han havde spoleret et middagsselskab. Men det mest truende er det der forbinder filmens indledningsscene og afslutningsscene: En mand vågner med et spjæt, for han har drømt, at der kom bombeflyvere ind over byen; og i slutningsscenen ser vi netop en sådan truende scene med fuldstændigt stille fly, der langsomt flyver ind over en solbeskinnet by!

En afrundet og éntydig tolkning af filmens "budskab" er ikke mulig og er heller ikke det vigtigste. For det vigtigste er den samlende stemning i filmen: Dette er netop ikke håbløse eksistenser, men

mennesker, der på trods af livets banalitet og til tider trøstesløshed, stadigvæk har drømme, ideer og håb om, at det *kunne* være anderledes. Det antydes også gentagne gange på det værtshus, hvor meget af handlingen foregår. Tjeneren ringer med klokken: så er det tid til sidste bestilling, for i morgen er der atter en dag! Enklere kan det vel ikke siges.

Der er masser af sigende og præcist ramte enkeltscener, som uden problemer kunne bruges som udgangspunkt for prædiken, tale, kirkebladsartikel. Men også filmen som helhed siger meget om menneskelighed, nænsomhed og tilgivelse.

Filmfakta

Du levande - Sverige 2007 - Instr. og manus: Roy Andersson - Medv.: Jessika Lundberg (Anna), Elisabeth Helander (Mia), Björn Englund (tubaspiller), Leif Larsson (tømrer), Birgitta Persson (tubaspillerens hustru), Gunnar Ivarsson (forretningsmand), Rolf Engström (trommeslager), Håkan Angser (psykiater), Kemal Sener (barber), Olle Olson (konsulent) - 94 min. - Biografpremiere d. 11/4 2008 - Udlejning/pressebilleder © Camera Film/Posthusteatret

Links

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=6681&area=2>

<http://www.eyeforfilm.co.uk/review/you-the-living-film-review-by-daniel-hooper>

<http://www.nytimes.com/2009/07/29/movies/29living.html>